

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование б. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионална направление б.3 Животновъдство, научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“

Автор на дисертационния труд: маг. Рами Абдаллах Якуб

Тема на дисертационния труд: „Ефект от изхранване с бакла и соев шрот върху телесното състояние и качеството на месото при угодявани мъжки ярета от местната порода Балади и мъжки агнета от порода Аваси“ („The effect of feeding weaned local male goats “Baladi” breed and Awassi male lambs fava beans as compared to soybean meal on body performance and carcass quality“)

Член на научното жури: проф. д-р инж. Теодора Людмилова Попова, Институт по животновъдни науки- Костинброд, Селскостопанска академия, назначена със заповед № ЗПС-168/01.04.2024 г. на Ректора на Лесотехнически университет, София

I. Актуалност на проблема

Дисертационният труд на докторант Рами Абдаллах Якуб третира важен проблем, свързан с прилагането на алтернативен източник на протеин при храненето на дребни преживни животни. Нуждите от подобен род изследвания са продиктувани от необходимостта за заместване на соевия компонент в дажбата, във връзка с ограничаване вноса на соя, намаляване на себестойността на животинската продукция, спадане загубите на азотни вещества в околната среда и превенция на попадането на генетично модифицирани организми в хранителната верига. В този смисъл те са много актуални и са напълно в контекста на съвременните тенденции в изследователската дейност, насочени към производството на качествени и безопасни храни, при положителен икономически ефект. Редица изследвания показват предимствата на различни бобови култури, сред които и бакла (*Vicia fava* L) при храненето на селскостопанските животни. Фокус на дисертационния труд е ефекта от частичното и пълно заместване на соята с бакла в дажбата на ярета от местна порода „Балади“ и агнета от порода Аваси върху продуктивността и качеството на месото. Подобни данни все още липсват в достъпната литература, което определя оригиналността на темата и я прави дисертационна.

II. Цел, задачи и методи на изследване

Основната цел на дисертационния труд е оценка на ефекта от изключването на соевия шрот или заместването му с бакла в различно процентно съдържание върху растежните показатели и някои качествени характеристики на месото при ярета от порода Балади и агнета от порода Аваси. Експерименталният дизайн е организиран в два опита, съответно с мъжки ярета и мъжки агнета, разпределени в 5 групи при заместване на соевия шрот в количество 25%, 50%, 75% и 100%. Измервани са живото тегло и консумацията на фураж, на база на които са изчислени прираст и хранителна конверсия. За оценка влиянието на заместването на соевия шрот с бакла върху качеството на месото са проведени анализи върху физичните и технологични параметри на рибица от двата вида животни. За извършване на експерименталната дейност се приложени широк спектър от аналитични методи, използвана е съвременна апаратура.

III. Представяне и интерпретация на получените резултати. Използвана литература

Получените резултати са представени чрез 10 таблици и 23 фигури. Тяхното интерпретиране е направено професионално, съобразено е с поставената цел и задачи на изследването. Докторант Рами Яакуб се позовава на 394 литературни източника, които доказват отличната осведоменост на дисертанта по темата на научната разработка. Целта на дисертационния труд е постигната, което е видно от проитичащите 11 извода и 2 препоръки за практиката.

IV. Приноси на дисертационния труд

За постигане на целта на дисертационния труд е проведена значителна по обем експериментална дейност. Формулирани са 6 приноса, които определям като научно приложни. Приемам представената от кандидата справка за приносите.

V. Публикационна активност и оценка на качеството на научните публикации

Във връзка с дисертационния труд са представени 4 публикации. Те отразяват част от получените резултати и са включени в престижно реферирано издание (International Journal of Environment, Agriculture and Biotechnology) и сборник от международен форум AGROSYM. На две от публикациите докторантът е самостоятелен автор, а на останалите първи.

VI. Критични бележки, въпроси и препоръки към кандидата

1. Препоръчвам в бъдещи изследвания, експериментите да се организират с по-голям брой животни;
2. При анализ на качеството на месото да се обърне внимание и на химичния състав, мастнокиселинен, аминокиселини профил, които дават по-пълна представа за промените в хранителната стойност на месото, а не само неговите физични и технологични характеристики.
3. Би било добре, ако приносите се включат в дисертацията.

Посочените забележки нямат за цел да омаловажат достойнствата на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника на ЛТУ за прилагане на ЗРАСРБ. Той съдържа важни научни и научно-приложни резултати, които представляват ценен принос в областта на храненето на преживните животни. Оценявам високо извършената работа от докторанта. Той демонстрира отлични познания в конкретната област и висок научен потенциал за реализирането на оригинални идеи.

Въз основа на направения анализ давам положителна оценка на разработения дисертационен труд и с убеденост препоръчвам маг. Рами Абдаллах Якуб да придобие образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 6.Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.3 Животновъдство, научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“.

Дата: 23.04.2024

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО